

SKLADEN RAZVOJ V NASLEDNJEM OBDOBJU

Pred dnevi je okrajni svet za blagovni promet razpravljal o vprašanju posredovanja kmetijskih pridelkov potrošnikom v industrijskih središčih, o nadaljnjem razvoju trgovine in o potrebnih investicijah za razvoj trgovine v naslednjem obdobju.

Ze grobi podatki nam pokažejo, da je promet v trgovinah v preteklih letih hitreje naraščal od predvidevanj. Predvsem zaradi hitrega povečevanja kupne moči prebivalstva. Ta težnja se kaže še v večji meri za obdobje, ki ga zajemamo z novim celjskim perspektivnim programom.

Hkrati pa lahko ugotovimo, da kljub uresničeni in preseženi investicijskim načrtom, trgovina še vselej ni toliko razvita, da bi lahko zadostila vsem potrebam potrošnikov. Zato je tudi toliko bolj pomembno smotrno izkoriščanje dejanskih možnosti za razvoj trgovine na posameznih območjih. Ze iz preteklega obdobja lahko tudi ugotovimo, da so glede razvoja trgovine dosegli največ tam, kjer so se naslonili na sredstva občinskih skladov in na lastna sredstva podjetij. Brez dvoma, da ta ugotovitev pomeni pomembno izkušnjo, na kateri je končno tudi sestavljen predlog programa razvoja trgovine v celjskem okraju v naslednjih petih letih.

Priznati je tudi treba, da je okrajna trgovinska zbornica v tej smeri naredila veliko delo. Povezali so se z vsemi občinskimi in tudi z vsemi podjetji. Le tako so lahko tudi izdelali podroben načrt razvoja trgovine v naslednjih letih. Prav zaradi

tega neposrednega kontakta ima ta načrt tudi to prednost, da je do kraja realen in uresničljiv, čeprav številke govore o visokih potrebnih vsotah.

Tako računajo, da bodo skupaj v celjskem okraju v naslednjih petih letih investirali za potrebe trgovine skoraj dve milijardi dinarjev. Največ seveda v celjski občini. Sodiijo tudi, da je eden prvih pogojev za smotrno razvijanje trgovinskega omrežja skladnost investicijske politike. Zato bo potrebno v nasled-

njih letih vlagati letno v trgovino okoli 400 milijonov.

Ljudje, ki delajo že dolga leta v trgovski stroki, tudi menijo, da je velika pridobitev za trgovno lesno sodejvanje z Zavodom za napredek gospodarstva. Saj so tako dosegli, da načrti in razni predračuni niso več nerešljiv problem in da se zaradi tega gradnje ne zavlačujejo. To pa je za skladen razvoj trgovine nujno potrebno. Od tega sodejvanja si v naslednjih letih obetajo še več.

V KONJISKI OBČINI SO DOUMELI BISTVO

Pomoč se trikrat povrne

Za konjiško občino bi lahko trdili, da razen občine tudi gospodarske organizacije skrbijo za nadaljnji razvoj obiri in industrije na svojem področju. Prvi tak primer je bil pred dvema letoma, ko je Tovarna orodja Zreče dala pobudo za postavitev novega podjetja, ki bi izdelovalo umetne bruse. Sama zreška tovarna jih vsako leto rabi večje količine, ostalo pa bi seveda lahko prodala drugam. Pod okriljem zreške tovarne orodja se je začelo na tem delati, sprva sicer v manjših količinah, v neurejenih prostorih in brez vsakih izkušenj, toda v začetku letošnjega leta se je novoustanovljeno podjetje »Cometa«, ki izdeluje umetne bruse, že preselilo v lastne prostore, kolektiv pa se je povečal na blizu 20 zaposlenih delavcev. To je za Zreče vsekakor uspeh, posebno ker ima to podjetje tudi ugodne perspektive za svoj nadaljnji razvoj.

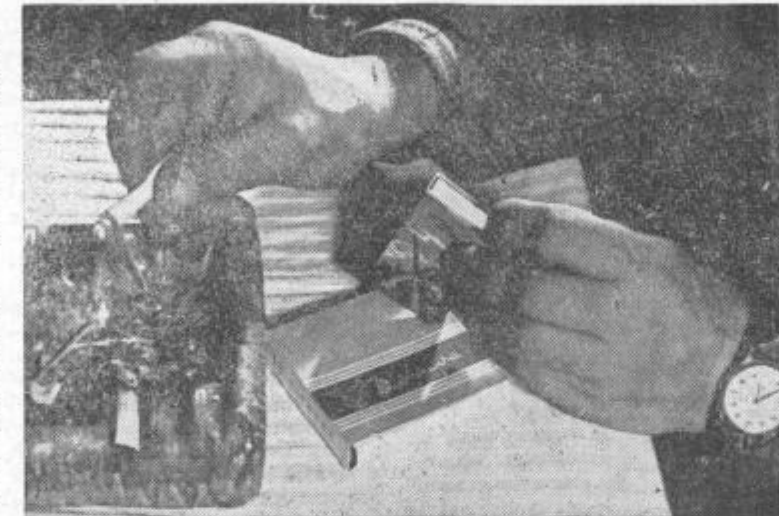
Drug tak primer je bil v lanskem letu, ko je usnjarski kombinat »KONUS« odstopil več novih šivalnih strojev in zgradbo nekdanje tovarne čevljev krojaškemu podjetju »Krojaštvor«. To se je v nove prostore že preselilo in začelo razen krojaškega dela še z izdelovanjem konfekcije, predvsem iz usnja kot na primer torbice, zaščitne obleke in podobno. Seveda je bil s tem omogočen velik razvoj tega podjetja, ki je že v zadnjih mesecih precej povečalo število zaposlenih, zlasti žena. Ker pa prav usnjene konfekcije na našem tržišču primanjkuje ni bojazni, da izdelkov ne bi mogli prodati. Ze sedanji prostori omogočajo, da lahko podjetje zaposli še precej novih delavcev, pozneje bodo po potrebah zgradbo lahko še razširili.

Pred časom pa je Tovarna orodja Zreče dala pobudo, da se v Ločah ustanovi manjši kovinski obrat v prostorih nekdanjega kmetijskega gospodarstva. Tam so precej velika posopja, ki so sedaj neizkoriščena in je z manjšo preureditvijo možno postaviti srednje veliki obrat za izdelavo raznih orodij. Za sedaj dela tam nekaj delavcev, računajo pa, da se bo njihovo število kmalu lahko povečalo. Seveda bo potrebno nabaviti še nekaj strojev in drugih naprav, potem pa bodo seveda lahko zaposlili še nove delavce, ki jih je

v bližnji okolici dovolj, saj je edina industrija v kraju opekarna. Mimo tega pa kaže omeniti tudi to, da je podjetje »KOSTROJ« močno pomagalo novemu podjetju »Ključavničarstvo«.

Vsi ti primeri kažejo, da se ob sodejvanju občinskih organov in gospodarskih organizacij za marsikatero gospodarsko vprašanje v občini ugodno rešijo.

L. V.

Nervozni prsti so lahko zanimiv motiv, nervozni prsti pa hkrati prižigajo cigareto za cigareto. — Koliko denarja gre tako v zrak?

Utrinki ZARES HVALA

Nenavadno lepo presenečenje je bilo. Prijatelj se je tretjo decembrsko soboto vozil v avtobusu na progi Celje—Zagreb. Vstopil je v Rogaske Slatine in izstopil v Smarju pri Jelšah. Na avtobusu se je zaklepal z znancom, ki ga že dolgo ni videl. Prijazen spovednik — žal, mu imena ne vem! — je ponudil vozno karto. Prijatelj mu je dal med smehom petstotak in se še mimogrede malo pošalil. Tako sta spregledala, da je plačal s petstotakom in je sprejel le vozovnico ter trideset dinarjev. Sele doma je ugotov-

vil, da mu v denarnici manjka 400 din.

V ponedeljek pa je v Celju srečal spovednika. Pomislite, takoj mu je prijazno vrnil štiristo dinarjev. »Tudi sam sem ugotovil višek, pa nisem vedel odkode, se je smejal. Prijatelj mu je iz srca hvalen: ne toliko zaradi denarja, temveč zaradi lepe poštenosti in toplega odnosa do potnikov. Zares: hvala!

Brez pojasnila

Preko šestdeset jih že šteje. Čurst je in krepke postave. Oni dan si je začel črno volneno jopico. 40 km

Res, dokaj nenavadno!

V zadnjih dneh so imele skoraj vse zadruge na hmeljarskem območju svoje občne zbornice. Razpravljali so o reorganizaciji zadrugištva in snovanju močnejših zadrugišnih enot. Na domača vseh zborih zadrugišnikov in tudi na drugih sestankih, ki so bili pred zbori, pa je prišla v ospredje kritika o poslovanju podjetja za odkup in prodajo hmelja »Hmezad«. Kaže, da ima ta spontana kritika tehtnejše vzroke in da ne gre zgolj za »godrnjanje«.

Zadrugišniki hmeljarji niso zadovoljni s poslovanjem »Hmezada« in sicer iz preprostega razloga, ker prevzem hmelja zavisi od enega človeka na »rampi« in od tega kake volje je — torej, če je vstal z dna ali z leve noge. Tako so bili pogosti primeri, da so hmeljarji zavrnili. Hmelj je peljal nazaj domov. Res je, da ima »Hmezad« zaradi pomanjkanja skladniških prostorov velike težave in da najprej odkupuje boljši hmelj. To je v sedanjem poobčaju (staro skladišče je zgorelo) razumljivo. Razumljivo pa bi tudi bilo, da bi hmeljarjem povedali, da bodo hmelj III. in IV. vrste lahko oddali pozneje. Tega pa žal ljudem navadno niso povedali. Baje so nekateri celo na »rampi« zvedeli, da je bolje, če hmeljar sam peče hmelj v Ložnici ali Savinju, kot da ima Hmezad še s tem prevozom stroške.

Toda to še ni vse, so povedali hmeljarji na zborih zadrugišnikov. Dogajale so se celo prav smešne stvari, ki z zdrav pametjo nimajo veliko zveze. Tako so na »rampi« hmeljarji zavrnili, češ da je njegovo b'ago III. in IV. vrste in da ga ne bodo prevzeli. Taisti kmetovalec pa je čez teden dni peljal k »Hmezadu« znova svoj hmelj in sicer isti hmelj. Tokrat pa so ga sprejeli, češ da je II. vrste in da kvaliteto ustreza!

Podobnih primerov je bilo v Savinjski dolini v jesenskih

dneh mnogo. Brez pomena bi bilo, če bi vse naštevati. Mor-da pa je prav, če zapišemo nekaj misli, ki so jih dali hmeljarji.

Ali ne bi bilo bolje, če bi hmelj prevzemala komisija, da zadeva ne bi bila odvisna od enega človeka in njegove volje?

Zakaj ne bi sedaj, ko so se domača vsi zbori zadrugišnikov odločili za enotno združenje v Spodnji Savinjski dolini — torej, za enotno hmeljarsko politiko, priskrbeli posle prevzemanja in prodaje hmelja k tej zadrugi?

Zakaj uslužbenci »Hmezada« tudi letos niso poskrbeli, da bi izkoristili ustrezne skladiščne prostore, ki jih je v Savinjski dolini še dovolj?

Morda ob koncu samo še eno sličico. Pred časom sem se peljal iz Mozirja po novi asfaltirani cesti. Izpod Letuša sem srečal kmetovalca, ki je peljal ba'e hmelja navzgor. Začudilo me je in vprašal sem ga zakaj jih peče namesto proti Začu v nasprotno smer?

Bil je starejši možakar. Doživel je mars kaj. Ko mi je odgovoril, pa so mu bile oči polne soza. Tako me je dejal: »Pečeset let se že peham po hmeljevih brazdah in vseh petdeset let mi v jeseni še nikoli niso na »rampi« kratko malo rekli — peči svoj hmelj nazaj ne bomo ga odkupili!

Možakar je sklučeno naprej »capljal« za svojim konjčkom, ki je v'ekel tovor velikega gorja. Toda ni težko ugotoviti, da se gorje sprevrže v protest, da veliki naloženih vozov, ki so jih zapejali hmeljarji nazaj v Zača pomeni veliko politično škodo. Vprašanje pa je, če se ljudje, ki so v »Hmezadu« te napake zagrešili, tudi tega zavedajo in če so tudi dovolj močni, da bodo vso to škodo popravili.

Zažigati kozo'ce je namreč prav lahko, veliko težje pa jih je pogasiti.

M. Iršič

Tudi v konjiški občini

Zadrugišni svet kmetijskih zadrug v konjiški občini so v teh dneh razpravljali o združevanju zadrug. Trenutno so v občini štiri kmetijske zadruge, pred leti pa jih je bilo kar enajst.

Razprave na zborih zadrugišnih svetov so pokazale, da se večina ogreva za ustanovitev ene zadruge, ki bi zajela vse območje konjiške občine. Nekateri pa so menili, da bi morda bilo bolje, če bi se združile le tri zadruge v Dravinjski dolini, medtem ko bi ona v Vitanju ostala samostojna. Svet za kmetijstvo je zato ustanovil posebno komisijo, ki se temeljito prouča gospodarske koristi ene in druge in načrt združitev.

Mnenja na zborih zadrugišnih svetov so, da bi vsekakor ena močna zadruga v občini tvorila dokaj močnejšo osnovo za hitrejšo modernizacijo in razvoj kmetijstva. Saj bi dejansko s svojimi skladi lahko vsako leto urenila tudi načrte, ki so vezani na večje investicijske zneske. Velika in močna zadruga pa bi hkrati tudi lahko rešila precej kadrovske probleme, ki so dejansko osnova za prehod na intenzivnejše kmetovanje v tem območju.

Kdo je kriv?

Uslužben sem pri nekem celjskem podjetju. To niti ni toliko interesantno, zanimive pa so okoliščine, ki so me navedle, da sem napisal ta odstavček.

Ze v juliju sem opazil, da z mojo »plačo« nekaj ne more biti v redu, čeprav sem kljub temu dobil dokaj visoko vsoto. Tisti mesec sem namreč opravil kar 310 delovnih ur. Tu je sicer visoko število nadur, toda delal sem ob nedeljah, praznikih — podnevi in ponoči, kakor je pač prišlo. Veste za nočne čuvaje ni praznikov. Priznati moram, da tudi delo ni pretežko, vendar je toliko večja odgovornost. Tisti mesec sem torej imel kar 118 nadur, toda izplačali so mi le 102 naduri.

Torej pomota, in sicer dokaj drobna. Dogodka niti omenjal nisem, ker sem bil prepričan, da se kaj podobnega naslednje mesece ne bo ponovilo.

Toda, jo! napake so se začele vrstiti kot letna obdobja ena za drugo. V avgustu sem namreč znova zasledil napako v obračunu osebnih dohodkov. In sicer večjo napako, za moje pojme in dohodke ogromno napako. Namesto 252 dve delovni uri so mi obračunali samo 236. Razen tega je bil te-renski dodatek po nekem nalogičnem naključju zmanjšan za 715 dinarjev.

Ko sem zahteval, da napako popravijo, je prišlo do širokih razlag — celo do prepira. Na koncu koncev pa je uslužbenka, ki te zadeve ureja, le pristala, da bo napako popravila pri izplačilu za naslednji mesec.

Tako sem čakal september. Topli in sončni poletni dnevi so se pretvarjali v čemerno jesensko dolgočasje in v znane sive jesenske meglice. Res, da je sonce od časa do časa pokukalo, da bi pozneje lahko znova odstopilo mesto oblakom in megli. Prav s takimi občutki sem dokončal tudi september. Kaj bo?

Plačo sem dočkal. Presenečen sem bil. Veliko so mi izplačali. Celotno kopico bankovcev, kar je za skromnega človeka, ki še povrh ni navajen na to, velika posebnost. Obe napaki iz avgusta so mi namreč popravili, razen tega pa so mi izplačali še 4027 dinarjev nagrade. Lepo, sem si mislil. Stanje se je hitro popravilo in skoraj sem od veselja zapel. A sem se le, ne vem zakaj, vzdržal.

Cez nekaj dni pa je prišel »tuš«. Zvedel sem, da bom moral nagrado vrniti, češ da ni moja in da gre za napako! Ko sem nato natanko pogledal izplačilni listek, sem ugotovil še drugo napako. Namesto 1950 dinarjev terenskega dodatka so mi izplačali samo 1104 dinarjev.

Znova je prišlo do pritožbe, razburjanj in prepir, na koncu pa so mi obljubili, da bodo zadevo popravili. Zal pa je ostalo le pri obljubi.

V takem razpoloženju je pri-lomastil še oktober. Grom in strelal. Zdal pa je udarec bil res prehud. Odtegnili so mi tistih 4027 dinarjev, in sicer od mojih dohodkov, čeprav je nagrada v preteklem mesecu bila obračunana v bruto znesku.

Istočasno pa so (hote ali ne-hote) pozabili, da popravijo napako, ki so jo zagrešili v moji škodo, in sicer z razliko za terenski dodatek. Ko sem po tem dogodku nekoliko odločnejše nastopil, so ravnali z mano, kot da od njih zahtevam miloščino.

Vidite, sedaj smo že globoko v decembru. Sive jesenske meglice sprejemajo vse temnejše barve, a tudi zemljo je že de-

loma pokrila snežna odeja. Ta čas so se odgovorni uslužbenci za izplačila v podjetju tudi spomnili, da popravijo napako okoli »fajmozne« nagrade. Toda hkrati so tudi pozabili na napake v juliju in septembru. Se naprej dostojanstveno mo-druejo, in sicer hermetično zaprti z velom ciničnega molka.

V. K. Celje

Kdo pa je res kriv?

Pismo, ki smo ga dobili od tovariša V. K. smo objavili v celoti. In sicer polem, ko smo se podrobno pozanimali o tem. Tu namreč ne gre za podjetje, gre zgolj za problem, ki presega, kot smo ugotovili, domeno osebnega menja in je že družbeni problem, vprašanje odnosa.

Kar možakar v sestavku navaja, je res, razen izplačila za mesec julij. Manjkajočih 16 ur je namreč dobil v obliki izplačila za delo v prazničnih dneh. Zanimivo pa je to, da je uslužbenec, ki te zadeve obračunava, hotel tudi mene prepričati, da je vse ostalo pravilno. Žal ni šlo, ker je »poštovanke« pokazala, da ima tovariš V. K. prav. V septembru mu niso izplačali 846 dinarjev, čeprav si jih je zaslužil. Vendar to ni tako bistveno. Napake se lahko prijetijo povsod in slučaj lahko tudi nanese, da napake zadenejo nekoga večkrat. Bistven pa je zadnji stavek pisma: »... in tako oni še naprej »tuhtajo«, zakriti s tencično cinično molko!«

Morda je tak stavek tudi ciničen, je pa vsekakor zelo resničen. In sicer s pristaikom, da tovariš V. K. ni vedel zakaj in kako je do tega molka prišlo.

Prav ugotavljanje tega ozadja pa ima poseben prizvok. Pokaže nam tudi škodljivo pojao, ki ga še lahko srečamo v naših podjetjih. In sicer birokratsko obravnavanje človeka, kar po navadi zagreši le nekaj ljudi. Kričda pa potem pade na ves kolektiv in podjetje. Kako je bilo v tem primeru?

Tovariš V. K. se ni strinjal z obračunom, ki mu jo je dal njegov neposredni predpostavljeni. Vsak je pač bil prepričan, da je njegovu menjenju pravilno. Po čisto razumljivi logiki se je delavec pritožil na upravni odbor. Preden so to zadevo obravnavali na upravnem odboru, so hoteli imeti še podrobno obrazložitev z dokumentacijo. Tako je njegova pritožba prišla znova v »neposredno predpostavljeno« in ta je delavca poklical. Znova mu je povedal svojo verzijo razlage, pritožbo pa spravil v predal. Tam smo jo tudi našli, ko smo zadevi skušali priti do dna.

Ali ni to grobo kršenje delavčevih pravic? Če se delavec ni strinjal z mnenjem predpostavljenega, je tu-

daleč se je pripeljal v Celje. Vljudo so ga postregli, toda, nesrečni-ku je bila jopica nekoliko tesna. Morda je bil tudi nekoliko okoren, ker ni navajen v'leti zadrug. Zdruga se mu je nekako malo zapela, zato je poprosil, naj mu pomagajo. To se je dogajalo v prodajalni. Hotel je drugo, pa so ga neprijetno zavrnili.

»Zato ne jamčimo. Kaj pa se tako redite? Manj jejte!«

Plačal je nekaj okrog sedem tisočakov in zagrenjeno zapustil trgovino. Vedno je nasmejan in šaljiv, vedno tisti dan je bil silno moč. Vprašajte ga, če ni bilo res tako, tovariša Reinerja iz Podčetrka.

di razumljivo, da le-ta ne more v imenu upravnega odbora odločati. Najmanj pa ima seveda pravico kar koli ukrepati v imenu upravnega odbora. Najbolj škodljivo pa je, če problem, ki obstoja, reši tako, da spravi pritožbo v predal. To namreč hkrati pomeni tudi ignoriranje pomena upravnega odbora, čeprav se nekdo na ta način lahko izogne neugodnemu položaju, ki bi nastal, ko bi se zadeva z napakami odkrila.

Ce zadevo še naprej precejujemo, ugotovimo, da je ono o činičnem molku o veliki meri upravičeno. Seveda s pristaikom, da delavec ni vedel, da ta molk ni pozvočil upravni odbor podjetja, temveč človek, zaradi katerega se je pritožil. In še naprej — ni nujno, da se mora delavec strinjati tudi z odločitvijo upravnega odbora. Po vseh predpisih in glede na razvoj samoupravnih organov ima tudi vso pravico, da se zoper sklep upravnega odbora pritoži še pri delavskem svetu podjetja. Toda tega ne more storiti, če od upravnega odbora ni dobil glasu. Upravni odbor pa tudi zadeve ni mogel obravnavati, če je pritožbo nekdo kratko malo spravil v predal. Od tod tudi »cinični molki«.

Molk iz teh vzrokov pa je lahko hudo nevaren. Najbolj zato, ker ljudje tako tudi nehoti pridejo do napačnega prepričanja, da se kratko ma o nikomur ne morejo pritožiti.

izdatke. In sicer zato, ker računa tudi vnaprej na redne dohodke. In kaj se zgodi, če mu zaradi za pisalno mizo napravljenе napake izplačajo premijo, za katero ni bil upravičen? Nekateri bodo rekli, naslednji mesec mu bomo isto vsoto odbili in zadeva bo znova v redu.

Vendar vsa zadeva le ni tako preprosta niti v redu. Če je tovarš V. K. v septembru dobil štiri tisočake premije, je tedaj upravičeno menil, da mu tudi pripadajo. Ker pa so bili to njegovi izredni dohodki, je tisočake porabil tudi za izredne izdatke. Povedati pa je treba še to, da bi teh izrednih izdatkov ne bilo, če bi ne bilo izrednih dohodkov. To je dokaj težji problem. Premijo, ki so mu jo napačno izplačali, so odbili od njegovih rednih dohodkov. Torej od tistega dela dohodkov, s katerimi se preživlja in od katerih je odvisna vsa njegova družina. Zaradi tega je tudi razumljivo, da taka oblika občevarja z ljudmi zadene človeka, družino in njihovo žiljenjsko ravne. Se bolj postane problem pereč, če človek v podjetju nimogrede izve, da gre za samovoljno in neodgovorno, ali vsaj nepremišljeno dejanje.

Taka je bila zadeva okoli pisma, ki nam ga je poslal tovarš V. K. s prepričanjem, da mu bomo pomagali. Naš namen pa ni bil, da bi njemu pomagali, ker ne gre za to, da bi stoppe uporabljali za reševanje osebnih problemov vsakega posameznega prebivalca. Trčili pa smo pri obravnavi na dokaj pomemben družben problem. Čeprav je končno tudi res, da bi morda brez našega posredovanja pravica V. K. zaspala v prašnem predalu.

Mile Iršič

BALADA O PRAŠNEM PREDALU